

II.ÚS 889/10 ze dne 25. 11. 2010

N 237/59 SbNU 405

K prohlídce v kanceláři advokáta, povinnosti mlčenlivosti a nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory v trestním řízení

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky

Nález

Ústavního soudu - II. senátu složeného z předsedkyně senátu Dagmar Lastovecké a soudců Stanislava Balíka a Jiřího Nykodýma - ze dne 25. listopadu 2010 sp. zn. II. ÚS 889/10 ve věci ústavní stížnosti P. N., advokáta, proti usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 9 Nt 201/2010 ze dne 1. února 2010, jímž bylo vyhověno návrhu policejního orgánu na nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory k seznámení s obsahem listin, resp. věcí, které byly zajištěny při prohlídce advokátní kanceláře stěžovatele, za účasti Krajského soudu v Brně jako účastníka řízení a 1. Policie České republiky, 2. Krajského státního zastupitelství v Brně a 3. České advokátní komory jako vedlejších účastníků řízení.

Výrok

Usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 9 Nt 201/2010 ze dne 1. února 2010 se ruší.

Odůvodnění

I.

Rekapitulace ústavní stížnosti

1. Ústavní stížností, podanou k poštovní přepravě dne 25. března 2010 a doplněnou podáním ze dne 29. června 2010, se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí. Tímto rozhodnutím bylo vyhověno návrhu policejního orgánu na nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory k seznámení s obsahem listin, resp. věcí, které byly zajištěny při prohlídce advokátní kanceláře stěžovatele. Stěžovatel tvrdí, že jím byla porušena jeho základní práva podle čl. 2 odst. 2, čl. 8, 11, 12, 13, 26 a 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Stěžovatel rekapituluje, že dne 5. listopadu 2009 dával ve své advokátní kanceláři poradu svým klientům a tato porada byla ukončena zahájením prohlídky jeho advokátní kanceláře ze strany policejního orgánu - Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality. Při této prohlídce stěžovatel odmítl policejnímu orgánu přístup k listinám a věcem, o kterých byl podle svého názoru povinen zachovat advokátní mlčenlivost. S tím se ztotožnil i přítomný zástupce České advokátní komory a odmítl dát policejnímu orgánu souhlas, aby se s nimi seznámil. Následně bylo na návrh policejního orgánu vydáno obecným soudem rozhodnutí, které stěžovatel napadá ústavní stížností.

3. Stěžovatel v ústavní stížnosti obecnému soudu vytýká, že před rozhodnutím nezjistil dostatečně skutkový stav, nezabýval se jeho námitkami a vyšel jen z tvrzení policejního orgánu. S obsahem některých zajištěných věcí se totiž vůbec nemohl seznámit pro technické překážky, aniž by se je pokusil nějak odstranit. Přitom v rozhodnutí je uvedeno, že se soud s obsahem předmětných věcí seznámil. Nadto zajištěné nosiče dat obsahují informace vztahující se k jiné trestní věci vedené týměž policejním orgánem, v níž stěžovatel působí jako obhájce. Obecný soud vyšel z tvrzení policejního orgánu, že stěžovatel nezastupuje A. K., který je v dané trestní věci v procesní pozici obviněného. Jmenovaný stěžovateli udělil plnou moc jako svému obhájci a nic na tom nemění to, že tato plná moc dosud nebyla předložena policejnímu orgánu, k čemuž mělo v souladu s dohodou mezi stěžovatelem a jeho klientem dojít při prvním výslechu obviněného. Podobně obecný soud pominul skutečnost, že některé z předmětných listin získal stěžovatel od J. K. v souvislosti s právní pomocí, kterou mu dlouhodobě poskytuje. Postup a rozhodnutí obecného soudu se tak dostaly do rozporu s právním názorem obsaženým v nálezu sp. zn. II. ÚS 2894/08 ze dne 28. 8. 2009 (N 191/54 SbNU 361). Porušil totiž nejen práva klientů stěžovatele na advokátní

mlčenlivost, ale i právo stěžovatele řádně vykonávat advokacii jako hospodářskou činnost a právo vlastnit majetek.

4. V doplňujícím podání stěžovatel poukázal na to, že teprve po vydání zajištěných listin, resp. věcí policejnímu orgánu byl policejním orgánem přibrán znalec k podání posudku, v jehož rámci mají být zpřístupněny a zadokumentovány úplné obsahy paměti zajištěných telefonů a SIM karty, zpřístupněn a zadokumentován obsah textových a multimediálních zpráv, zadokumentován výpis volání, kontakty, události v kalendáři, uložené textové soubory a poznámky. Tento úkon však měl podle stěžovatele provést již soud, aby se tak mohl s předmětnými informacemi před svým rozhodnutím seznámit. Z toho podle něj vyplývá povrchní a formální činnost soudu před rozhodnutím, na jehož základě došlo k zásahu do jeho práv a práv jeho klientů.

II.

Rekapitulace procesních postojů ostatních účastníků řízení

5. Krajský soud v Brně byl vyzván, aby se vyjádřil k předmětné ústavní stížnosti, zejména k argumentaci, že se nemohl před rozhodnutím seznámit s obsahem dat v zajištěných mobilních telefonech. Ve svém vyjádření uvedl, že postup soudce při seznámení s předmětnými listinami vyplývá z protokolu. Toto seznámení bylo v takovém rozsahu, aby s ohledem na další listinné materiály a vyjádření procesních stran mohl být učiněn závěr, že předmětné listiny neobsahují skutečnosti, o nichž by byl stěžovatel povinen zachovávat mlčenlivost. Jinak odkázal na argumentaci a závěry obsažené v napadeném rozhodnutí.

6. Policejní orgán ve vyjádření k ústavní stížnosti podrobně rozebíral počátek a průběh šetření v této věci, zejména okolnosti a průběh prohlídky advokátní kanceláře stěžovatele. Poukázal na to, že předmětnými listinami došlo k zajištění dalších důkazů potřebných k rozhodnutí soudu o vině a trestu. Bylo tak zadokumentováno, že zastupování A. K. stěžovatelem bylo pouze účelové, neboť A. K. stěžovatele jako svého zástupce neuvedl, neboť ho zastupoval již jiný advokát. Navíc bylo zdokumentováno, že stěžovatel při tom jednal v neprospěch A. K. Advokátní mlčenlivosti tedy podle policejního orgánu nemůže být zneužíváno k páčání trestné činnosti.

7. Krajské státní zastupitelství v Brně výslovně nevyužilo množnosti vyjádřit se k ústavní stížnosti.

8. Česká advokátní komora (dále jen "ČAK") uvedla, že se v plném rozsahu ztotožňuje s obsahem ústavní stížnosti. Z její zkušenosti s rozhodováním o nahrazení souhlasu jejího zástupce k nahlédnutí do listin zajištěných v prostorách, v nichž se vykonává advokacie, je jí známo, že se většina soudců zodpovědně zabývá povahou zajištěných listin, ať již se nacházejí v listinné nebo elektronické podobě. Menší část soudů pohlíží na tuto záležitost jako na formalitu a bohužel k této menší části náleží i Krajský soud v Brně. Podle názoru ČAK k posouzení toho, zda některé ze zajištěných listin požívají ochrany podle § 21 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, je třeba se s každou z nich zvlášť seznámit. Dále musí být posouzeno, zda tyto listiny neobsahují skutečnosti, o nichž se advokát dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb. Závěrem ČAK uvedla, že pochybuje, že soud v této konkrétní věci před vydáním svého rozhodnutí takto postupoval.

9. Okresní státní zastupitelství Brno-venkov, které v předmětné trestní věci vykonává dozor a intervenovalo u jednání obecného soudu, se vzdalo postavení vedlejšího účastníka řízení.

III.

Skutková východiska

10. Z listin předložených stěžovatelem, ze spisu Krajského soudu v Brně sp. zn. 9 Nt 201/2010 a z části spisu policejního orgánu čj. OKFK-107-385/TČ-2009 bylo zjištěno, že dne 9. června 2009 byly zahájeny úkony trestního řízení ve věci podezření ze spáchání trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1 a 2 písm. e) trestního zákona, a to na základě anonymních oznámení a dalších operativních šetření. Jednalo se o podezření, že Z. B., proti kterému je vedeno trestní stíhání pro trestný čin krácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1 a 4 trestního zákona, spolu s dalšími neustanovenými osobami působí pod různými pohrůzkami na neustanovené svědky, aby vypovídali podle jeho požadavků. V této trestní věci byl dne 5. listopadu 2009 vydán policejním orgánem, s předchozím souhlasem státního zástupce, příkaz k prohlídce jiných prostor a pozemků, a to konkrétně prostor advokátní kanceláře stěžovatele. K provedení této prohlídky byl ČAK ustanoven dne 4.

listopadu 2009 její zástupce. K vydání policejním orgánem požadovaných věcí ze strany stěžovatele, resp. k předmětné prohlídce advokátní kanceláře, došlo dne 5. listopadu 2009 od 18:00 hodin. Takto bylo zaprotokolováno, že stěžovatel dobrovolně vydal i určité listiny. V průběhu úkonu je zadokumentován příchod zástupce stěžovatele, který po poradě se stěžovatelem policejní orgán upozornil na to, že listiny které specifikoval uvedením pořadových čísel v seznamu zajištěných věcí, nebyly stěžovatelem dobrovolně vydány s ohledem na to, že se na ně vztahuje povinnost mlčenlivosti. Na to policejní orgán reagoval tak, že tyto listiny budou vyňaty ze souboru dobrovolně vydaných věcí a uloženy do obálek očíslovaných 1-4. Souběžně došlo k pořízení videozáznamu všech věcí, které byly policejním orgánem zajištěny, včetně věcí dobrovolně nevydaných. Tento videozáznam měl tvořit přílohu protokolu o domovní prohlídce, proti čemuž se stěžovatel ohradil. Následně byly všechny věci, na které podle stěžovatele dopadala advokátní mlčenlivost, předány zástupci ČAK. Konkrétně se mělo jednat o mobilní telefony Nokia a iPhone, protokol o výslechu svědka založený ve složce označené č. 1, dva kusy papírků s ručními poznámkami ve složce č. 2, dopis ve složce č. 3, smlouvu o depozitu ve složce č. 4, 4 ks listin označených jako směnky na částky 1 500 000 Kč ve složce č. 5 a 29 ks listin formátu A4 založených ve "složce č. 6".

11. Následujícího dne, tj. dne 6. listopadu 2009, bylo proti stěžovateli zahájeno trestní stíhání pro trestné činy přípravy křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 2 písm. a) a odst. 3 trestního zákona a nadřování podle § 166 odst. 1 trestního zákona. Toho se měl dopustit tím, že podle pokynů Z. B. jednal s A. K. a předal mu materiály připravené Z. B., a tím se jej snažil přesvědčit, aby změnil svoji svědeckou výpověď v trestní věci Z. B. vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 31 T 4/2008, a dohodl s A. K. způsob a výši odměny, jejíž část měl připravenou na svém účtu k doplacení poté, co splní dané pokyny. Téhož dne byly provedeny výslechy obviněných Z. B., J. K. a stěžovatele. Následně byl dne 13. listopadu 2009 proveden výslech svědka A. K.

12. Dne 19. listopadu 2009 podal policejní orgán návrh na nahrazení projevu vůle, o němž bylo rozhodnuto při veřejném zasedání, konaném dne 1. února 2010 v době od 9:00 do 9:50 hodin, které bylo přerušeno od 9:31 do 9:48 hodin za účelem seznámení soudu s listinami. Tomuto veřejnému zasedání byla vedle stěžovatele a jeho obhájce přítomna zástupkyně ČAK, státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně a státní zástupce Okresního státního zastupitelství Brno-venkov. Po skončení veřejného zasedání byla v 10:10 hodin soudcem předána a zapečetěna obálka, ve které byly uloženy předmětné listiny, policejnímu orgánu.

13. Dne 12. dubna 2010 byl policejním orgánem přibrán znalec z oboru elektroniky, kybernetiky, odvětví výpočetní a telekomunikační techniky, aby zpřístupnil a zadokumentoval úplný obsah paměti zajištěného mobilního telefonu Nokia a SIM karty, aby zpřístupnil a zadokumentoval obsah textových a multimediálních zpráv, a zadokumentoval výpis volání, kontaktů, událostí v kalendáři, uložené textové soubory a poznámky. Tento znalecký posudek byl pak zpracován 20. dubna 2010.

IV.

Právní východiska

14. Ústavní soud není běžnou další instancí v systému obecného soudnictví, a proto není jeho úkolem zabývat se eventuálním porušením práv chráněných podústavními předpisy, pokud takové porušení současně neznamená porušení základních práv a svobod zaručených ústavním pořádkem - srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 68/93 ze dne 21. dubna 1994 (N 17/1 SbNU 123).

15. Předmětem a účelem instrumentů na ochranu lidských práv je zajištění jejich efektivní ochrany dalšího rozvoje [nálezy sp. zn. I. ÚS 1885/09 ze dne 5. května 2010 (N 103/57 SbNU 335) a jiné.]. V demokratickém právním státě je přítom tato ochrana v konečném důsledku svěřena orgánům moci soudní (srov. čl. 4 Ústavy České republiky, dále jen "Ústava").

16. Ústavně zaručené právo na právní pomoc spolu s presumpcí nevinou jsou základními podmínkami spravedlivého procesu - nálezy sp. zn. III. ÚS 83/96 ze dne 25. září 1996 (N 87/6 SbNU 123; 293/1996 Sb.).

17. Povinnost mlčenlivosti je základním předpokladem pro poskytování právní pomoci a tím i nezbytnou podmínkou fungování demokratické společnosti. Výkon profese advokáta vychází z důvěrného vztahu mezi advokátem a klientem a z důvěry klienta v mlčenlivost advokáta. Nejedná se o výsadu advokáta, která by měla založit vynětí z obecně platného a závazného právního řádu, ale jde o povinnost uloženou advokátovi v zájmu jeho klientů a pro jejich ochranu. V tomto smyslu také profesionální tajemství a jeho dodržování advokátem požívá příslušné ochrany, a to zejména v situacích, kdy tato povinnost advokáta může být ohrožena v případech,

jako je domovní prohlídka u advokáta nebo v jeho kanceláři, prováděná podle ustanovení § 85b trestního řádu. Práva třetích osob jsou v rámci tohoto postupu chráněna na prvním místě zástupcem ČAK. Důvody, pro které zástupce ČAK odepře souhlas k seznámení se s listinami, lze přezkoumat pouze soudem - nález sp. zn. II. ÚS 2894/08 ze dne 28. srpna 2009 (N 191/54 SbNU 361).

18. Z posledně uvedeného plyne, že soud rozhodující o návrhu o nahrazení projevu vůle ČAK, umožňujícího seznámení orgánů veřejné žaloby s věcmi zajištěnými při prohlídce advokátní kanceláře, je v pozici nejen ochránce pozitivních povinností státu na poli základních práv a svobod, projevujících se ve formě zájmu státu na vedení konkrétního trestního řízení, nýbrž i ochránce fakticky neznámé skupiny osob, jež skrze advokátní mlčenlivost čerpají základní právo na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny. Advokát, resp. ČAK, tak v tomto směru z procesního pohledu nejsou reprezentanty vlastních zájmů, nýbrž reprezentanty nositelů posledně uvedeného základního práva. Uplatňováním vlastního základního práva na výkon advokacie, podle čl. 26 odst. 1 Listiny, tedy advokát zástupně uplatňuje i základní právo svých (dotčených) klientů na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny, protože obě je v takovém případě dotčeno současně.

V.

Závěry

19. Zásadně lze souhlasit s argumentačním východiskem orgánů veřejné žaloby, že institut advokátní mlčenlivosti, potažmo poskytování právních služeb, nesmí být zneužíván k páčení trestné činnosti. Tím by totiž došlo k nepřipustnému a účelovému nadřazování uvedené "procesní" hodnoty nad hodnoty základních práv a svobod, k jejichž naplňování má stát pozitivní povinnost, jež se realizuje mimo jiné právě v trestním řízení. Ovšem s ohledem na význam hodnoty poskytování pomoci v řízení před orgány veřejné moci je nutné jí věnovat patřičnou pozornost a případný zásah do ní zdůvodnit způsobem reflektujícím (i) hodnoty ústavního pořádku.

20. Ústavní soud přitom nepominul, že se nálezem sp. zn. Pl. ÚS 3/09 ze dne 8. června 2010 (N 121/57 SbNU 495; 219/2010 Sb.) podstatně změnil náhled na podmínky nařízení prohlídky jiných prostor, která byla v daném případě východiskem pro zajištění listin, které byly v důsledku napadeného rozhodnutí zpřístupněny orgánům veřejné žaloby. Nicméně krom skutečnosti, že nařízení a provedení prohlídky kanceláře stěžovatele není nic vytýkáno, tak v souladu s uplatněným návrhem stěžovatele nemá Ústavní soud vůbec prostor zabývat se nařízením a provedením této prohlídky. Předmětem řízení je totiž právě jen zásah do základních práv a svobod v důsledku rozhodnutí soudu, kterým byl podle § 85b trestního řádu nahrazen souhlas České advokátní komory.

21. V souladu se sledem námitek uplatněných stěžovatelem v ústavní stížnosti se Ústavní soud zabýval nejprve otázkou, jak byl posouzen vztah stěžovatele a A. K.

22. Stěžovatel vychází z toho, že se jednalo o vztah mezi advokátem a klientem, a z toho vyvozuje, že na všechny údaje (zachycené v jakékoliv formě), získané v souvislosti s tímto vztahem, dopadá povinnost advokátní mlčenlivosti. Orgány veřejné žaloby vyšly z toho, že příslušné policejní orgány činné v předmětné věci nevěděly nic o tom, že by stěžovatel zastupoval A. K., a proto se mezi stěžovatelem a A. K. nejedná o vztah mezi advokátem a klientem, a že z výslechu A. K. vyplývá, že stěžovatele nikdy nevnímal jako svého zástupce. Obecný soud svůj závěr o tom, že stěžovatel nezastupoval jako advokát A. K., opřel o zprávu policejního orgánu, že mu nic takového není známo, a dále o obsah výpovědi A. K. (protokol o jeho výslechu z 13. listopadu 2009 je podrobný - má celkem 21 stran).

23. V protokolu o výpovědi A. K. ze dne 13. listopadu 2009 je otázka existence vzniku, trvání a zániku vztahu stěžovatele k A. K. jako vztahu advokáta a klienta na několika oddělených místech. Poprvé na str. 5, kde A. K. uvedl: "Mgr. N. měl - dostal - plnou moc k mému zastupování, kterou mu udělil můj bratr. Tuto plnou moc jsem na jeho první schůzce se mnou podepsal taktéž. Tzn., že měl plnou moc vystavenou přímo mou osobou." Na str. 6 je na otázku policejního orgánu: "Můžete popsat, jak jste Mgr. N. bral po návštěvě PČR počátkem října 2009 - co bylo z Vaší strany míněno vážně?" zaznamenána jako úvodní věta odpovědi: "Já jsem bral vždycky vážně každého právního zástupce." Na str. 9 je na otázku policejního orgánu: "Řekl Vám výslovně Mgr. N., že Vás bude obhajovat ve Vaší kauze - pokud ano, tak které?" zaznamenána odpověď: "Ano, řekl mi, že mne bude obhajovat v kauze spol. FM Plast. Tedy v té kauze, ve které jsem měl jako obviněný vypovídat nepravdu." Na str. 10 je na otázku policejního orgánu: "Vnímal jste a vnímáte Mgr. N. jako svého obhájce? Vykonal ve Vaší věci nějaké úkony?" zaznamenána odpověď: "Ne nevnímám jej jako svého obhájce. Zpočátku jsem jej jako obhájce vnímal až do doby toho října 2009, kdy se trvalo na tom podpisu těch dohod o uznání závazku a kdy mi byly předloženy ony 'noty', podle kterých jsem měl vypovídat. Kromě jeho návštěv ve věznici Kuřim a VV

Ostrava nevím o žádném úkonu, který by Mgr. N. učinil. Pokud tímto úkonem není předání nového trestního kodexu - platného pro rok 2010. To mi předával na základě mé žádosti." Konečně na str. 16 je zaznamenána otázka policejního orgánu: "Jste ochoten dobrovolně zprostit mlčenlivosti obv. Mgr. N. ve věci plné moci, kterou jste mu podepsal, za tím účelem, aby mohl v této trestní věci vypovídat?" zaznamenány odpovědi: "V současné době už není mým právním zástupcem. Plná moc mi byla vypovězena Mgr. N. v zastoupení JUDr. Š." a po doplňujícím poučení ze strany policejního orgánu pak: "Určitě ano. Mgr. N. nemá, co by mohl vyrazit natolik důležitého nebo tajného, čím by se zpronevěřil svému svědomí." Poté je zaznamenáno, že A. K. podepsal na zvláštní listy policejním orgánem zpracovaný text zproštění mlčenlivosti.

24. Ze shora uvedené výpovědi tedy logicky vyplývá, že stěžovatel byl formálně zmocněn k poskytování právní pomoci A. K. v konkrétní věci, a to nejprve bratrem jmenovaného a posléze i jím samým, který bral stěžovatele jako svého právního zástupce bez výhrad zcela určité do října 2009. Konečně je z uvedeného protokolu patrné, že i poté posuzoval policejní orgán vztah mezi A. K. a stěžovatelem jako vztah klienta a advokáta. V opačném případě by zcela postrádal smysl poukaz A. K. v souvislosti s výzvou policejního orgánu ke zproštění mlčenlivosti na to, že byla (patrně po zahájení trestního stíhání v nyní posuzované věci) plná moc vypovězena, stejně jako sama ona výzva ke zproštění mlčenlivosti stěžovatele jako advokáta. Z uvedeného tedy naopak vyplývá, že mezi stěžovatelem a A. K. byla nejpozději v okamžiku jejich prvního setkání formálně řádně uzavřena smlouva o poskytování právních služeb v režimu zákona o advokacii, kterou se realizuje základní právo na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny, o čemž v onom okamžiku evidentně neměl A. K. pochybnosti. Proto je ve sledovaném směru spíše bezpředmětné, jak s odstupem času hodnotí A. K. vlastní průběh vztahu se stěžovatelem, resp. tento vztah samotný.

25. Vedle toho nelze považovat za ústavněprávně akceptovatelný názor, že by k realizaci základního práva na právní pomoc mělo docházet až v okamžiku, kdy se orgán veřejné moci nějakým formálním způsobem (zde předložením plné moci policejnímu orgánu či soudu) dozví o tom, že tohoto práva někdo využívá. Doba mezi okamžikem, kdy se někdo obrátí na advokáta s tím, aby mu poskytl právní pomoc, a okamžikem, kdy se tato skutečnost stane zjevnou pro dotčený orgán veřejné moci, jen stěží může být v ústavněprávním vzduchoprázdnu. S ohledem na elementární logiku dané situace je rozumné předpokládat, že do základního práva na právní pomoc v řízení před orgány veřejné moci spadá i příprava, spočívající zejména v předání všech známých relevantních informací (na což může navazovat ukončení poskytování právních služeb - srov. Čermák, K.: Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky. Komentář. Praha: Česká advokátní komora, 1996. s. 26), a dohoda o procesní taktice, jež zpravidla časově předchází vlastnímu jednání s orgánem veřejné moci. Ostatně i advokátní tarif zná jako první úkon právní služby převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a)] a ani z ustálené rozhodovací činnosti obecných soudů nevyplývá, že by tím někdy byla míněna notifikace plné moci některému orgánu veřejné moci. Z toho lze učinit závěr, že povinnost zachovávat mlčenlivost advokáta počíná okamžikem, kdy jej klient požádá o právní službu a v souvislosti s tím ho začne seznamovat se svým problémem.

26. Závěr, že se mezi stěžovatelem a A. K. nejednalo o vztah mezi advokátem a klientem, k němuž obecný soud dospěl na základě sdělení policejního orgánu vedoucího příslušné trestní řízení, že o takovémto vztahu nic neví, a dále na základě obecného poukazu na výpověď A. K., je nutno mít za svévolný, a tedy rozporný s ústavním pořádkem. Je zcela irelevantní absence povědomosti policejního orgánu o takovém vztahu. Stejně irelevantní je skutečnost, že v době provádění výslechu A. K. stěžovatele nevnímal jako svého právního zástupce, protože ve výpovědi vícekrát připustil, že jej zastupoval. Soud přitom vůbec nezohlednil skutečnost, že z výpovědi A. K. ze dne 13. listopadu 2009 vyplývá, že měl na výzvu policejního orgánu zprostit stěžovatele mlčenlivosti (viz str. 16 výpovědi), což by bylo jednoznačně relevantní pro rozhodování soudu, neboť k vydání listin v užším slova smyslu (viz bod 29) by nebylo vůbec třeba nahrazovat souhlas ČAK rozhodnutím soudu.

27. Dále stěžovatel obecnému soudu vytýkal, že se před rozhodnutím neseznámil řádně se všemi listinami, resp. věcmi, které stěžovatel s ohledem na povinnost advokátní mlčenlivosti odmítal vydat policejnímu orgánu. Dlužno dodat, že tato námitka svojí podstatou nesměruje toliko ke vztahu mezi stěžovatelem a A. K., ale i ke vztahu mezi stěžovatelem a jinými klienty stěžovatele s ohledem na to, že se policejní orgán pídlil po veškerých datech uložených v zajištěných mobilních telefonech stěžovatele. Bylo totiž možné předpokládat, že stěžovatel neposkytoval právní služby pouze A. K., a úvaha policejního orgánu o tom, že "nějaký" mobilní telefon stěžovatele měl sloužit toliko ke komunikaci mezi spoluobviněnými v předmětné trestní věci, nemohla sama o sobě vyloučit, že oba zajištěné mobilní telefony mohly sloužit k podstatně širší komunikaci stěžovatele, resp. i k jiným účelům. Obecný soud v napadeném usnesení o způsobu seznámení se se zajištěnými věcmi, resp. listinami, neuvedl vůbec nic a ve vyjádření k ústavní stížnosti toliko obecně odkázal na obsah protokolu a uvedl, že se s nimi seznámil dostatečně. Policejní orgán ve vyjádření k ústavní stížnosti argumentoval tím, co vše bylo díky zajištěným věcem, resp. listinám, zjištěno, čímž se ovšem zcela minul s podstatou námitek stěžovatele.

28. Budiž zejména policejnímu orgánu v této souvislosti zdůrazněno, že účelem trestního řízení není jen náležité zjištění trestných činů a potrestání pachatelů (§ 1 odst. 1 trestního řádu), nýbrž i projednání věcí s plným šetřením práv a svobod zaručených Listinou a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána (§ 2 odst. 4 trestního řádu). Konkrétně soudy přitom mají jak při rozhodování o vině a trestu za trestné činy, tak i při jakékoliv jiné ochraně práv (čl. 90 Ústavy) chránit základní práva a svobody (čl. 4 Ústavy). Je tedy naprosto nezbytné, aby obecné soudy vynakládaly přiměřenou míru pečlivosti při posuzování všech okolností rozhodných pro ústavně souladný zásah do jakýchkoliv základních práv a svobod. Proto je významné, aby obecný soud pečlivě zvažoval u každé listiny zvláště, zda je dotčený advokát ohledně jejího obsahu povinen zachovat mlčenlivost (Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. I. díl. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. s. 701, k odst. 9: 1.).

29. Z obsahu protokolu o veřejném zasedání ze dne 1. února 2010 není konkrétně patrné, jak se obecný soud se zajištěnými listinami, resp. věcmi, seznámil. Je z něj patrné pouze to, že veřejné zasedání soudu bylo za účelem seznámení s listinami (kam podle ustálené judikatury patří i jiné nosiče, viz např. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 1 Nt 206/2007 ze dne 28. června 2007 in SbNS 2008, 6: 498 - R 30) přerušeno na dobu od 9:31 do 9:48 (tj. na 17 minut) a poté bylo okamžitě vyhlášeno rozhodnutí, jež je napadené ústavní stížností. Z protokolu o veřejném zasedání, konaném v téže věci předtím dne 26. ledna 2010, přitom vyplývá, že při něm byla zástupkyně ČAK předána soudem zapečetěná obálka s podpisy účastníků prohlídky kanceláře stěžovatele, která byla neporušena. Z ničeho nevyplývá, že by se soud s předmětnými listinami, resp. věcmi, seznamoval jindy. Z toho lze uzavřít, že na seznámení se zajištěnými listinami, resp. věcmi, a na jejich vyhodnocení, včetně vyhodnocení argumentů všech zúčastněných, včetně vytvoření vlastního závěru, měl obecný soud právě oněch sedmáct minut.

30. K tomu je třeba vzít v úvahu, že policejní orgán ke zpřístupnění a zadokumentování obsahu dat v zajištěných mobilních telefonech přibral dne 12. dubna 2010 znalce, jak vyplývá ze sdělení stěžovatele i z listin předložených policejním orgánem. Jak policejní orgán ve svém vyjádření k ústavní stížnosti uvedl, až z takto provedeného znaleckého posudku bylo zjištěno, že zajištěný mobilní telefon Nokia byl konspirativně využit stěžovatelem ke styku s dalšími obviněnými osobami. Z toho mimo jiné také plyne, že z obsahu dat na dalším zajištěném mobilním telefonu iPhone nebylo ve vztahu k předmětné trestní věci zjištěno patrně vůbec nic.

31. Jak bylo výše uvedeno, přiměřená pečlivost při seznamování se s obsahem všech listin zajištěných v kanceláři advokáta, jež mají být vydány orgánům veřejné žaloby pro účely dokazování v trestním řízení, slouží především k ochraně práv těch klientů advokáta, kteří s předmětnou trestní věcí nemají vůbec nic společného. Za těchto okolností si tato pečlivost vyžaduje určitý čas, technické možnosti a vůbec celkový přístup soudce, který o věci rozhoduje. Jakékoliv paušalizování je naprosto nepřijatelné. V daném případě ke zjištění dat na zajištěných mobilních telefonech si musel policejní orgán přibrat znalce, zatímco obecnému soudu stačilo k seznámení s těmito daty a se všemi ostatními listinami, jakož i k jejich vyhodnocení, a dále k vyhodnocení všech návrhů a námitek účastníků a k učinění vlastních závěrů pouhých sedmáct minut. S ohledem na uplynutí času od doby provedení prohlídky kanceláře do doby jednání soudu (88 dnů) a časově omezenou využitelnost energie z baterií spíše není možné předpokládat, že byly uvedené mobilní telefony v době rozhodování obecného soudu ještě v chodu a vůbec funkční. Z žádné listiny nevyplývá, že by orgány veřejné žaloby a obecný soud znaly PIN kódy předmětných mobilních telefonů. Konečně spíše není představitelné, že by konkrétní soudce podrobně znal fungování každého mobilního telefonu tak, aby se mohl v krátké době seznámit se všemi daty uloženými na zajištěných mobilních telefonech - to totiž odporuje jak zákonné nezbytnosti informační povinnosti prodávajících takovýchto zařízení (§ 9 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů), tak především obecné a elementární zkušenosti každého, kdo někdy přišel do styku s jakýmkoliv elektronickým zařízením. Z toho plyne, že obecný soud evidentně nedostál své povinnosti podrobně se seznámit se všemi listinami (mobilními telefony), které byly zajištěny v kanceláři advokáta a jež mají být vydány orgánům veřejné žaloby jako důkazy v trestním řízení. Přezkum obecného soudu proto v daném případě nebyl efektivní ochranou práv všech dotčených osob. Aby totiž byl, tak by si obecný soud musel před rozhodnutím zajistit zpřístupnění dat na zajištěných mobilních telefonech, jak teprve následně učinil policejní orgán.

32. Ústavní soud tedy shledal ústavní stížnost opodstatněnou, a proto jí vyhověl. Obecný soud tím, že se řádně neseznámil se všemi věcmi zajištěnými při prohlídce advokátní kanceláře stěžovatele, především s mobilními telefony, na nichž mohly být údaje jiných klientů stěžovatele, vůči nimž měl povinnost mlčenlivosti, a tím, že svévolně vyložil otázku vzniku a trvání advokátní mlčenlivosti, porušil základní práva stěžovatele podle čl. 8 odst. 2, čl. 13 a čl. 26 odst. 1 Listiny. Proto bylo napadené usnesení zrušeno podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Obecný soud proto musí v novém řízení pečlivě zvažovat u každé listiny zvláště, zda je dotčený advokát ohledně jejího obsahu povinen zachovat mlčenlivost.

33. Ústavní soud se přitom nezabýval dalšími základními právy, jejichž porušení bylo stěžovatelem tvrzeno, protože jejich projednání by na rozhodnutí nemohlo mít žádný vliv.

34. Ústavní soud neshledal, že by ústním jednáním mohl dojít k dalšímu objasnění věci. S ohledem na to, že všichni účastníci výslovně souhlasili s upuštěním od ústního jednání, bylo postupováno v souladu s § 44 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.